

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 32(877)

Reede, 4. november 1977

XXIX aastakäik

REKTORI KÄSKKIRI

Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiiv täitis edukalt Suure Oktoobri 60. aastapäevaks võetud sotsialistlikud kohustused. Üldrahvaliku pidupäeva puhul õnnitlen kõiki instituudi õppejõude, üliõpilasi, teenistujaid ja tööilisi partei-, ametiühingu- ja komсомоли-komitee ning rektoraadi nimel ja soovin edu õppe- ja kasvatustöös, uusi saavutusi teaduses ja majandustegevuses.

K Ä S I N:

Kauaaegse viljaka teaduslik-pedagoogilise ja väljapaistva ühiskondlik-poliitilise tegevuse eest avaldan kiitust järgmistele parteiveteranidele:

DAVID ERPORT, filosoofia kateedri dotsent;
LIIDIA LAMBAKAR, personaal-pensionär;
LUDVIG KALMAN, personaal-pensionär;
ADOLF PÄSS, personaal-pensionär;
LUDVIG SCHMIDT, füüsikalise keemia kateedri vanemteadur;
OTTO STEIN, filosoofia kateedri professor-konsultant;
ALEKSANDER ZINOVJEV, tsiviilkaitse kateedri laborant;
KARL UMBLEJA, filosoofia kateedri dotsent.

Töö- ja õppeülesannete eeskujuliku täitmise ja ühiskondlikust elust aktiivse osavõtu eest avaldan kiitust järgmistele instituudi töötajatele ja üliõpilastele:

FELIKS ANGELSTOK, mehaanikateaduskonna prodekaan;
VSEVOLOD ARHANGELSKI, teadusliku kommunismi kateedri dotsent;
ALLA BONDAREVA, AV-71 üliõpilane;
DAISY EEK, pearaamatukoguhoidja;
HARRI EESMAA, haldusprorektor;
VAGIZ FATTAHOV, sõjalise kateedri vanemõpetaja;
GEORGI GÖLST, teoreetilise mehaanika kateedri juhataja;
ALEKSANDRA GORJATSEVA, filosoofia kateedri dotsent;
MATI GRAF, NLKP ajaloo kateedri juhataja;
LARA HALLIK, teadusliku kommunismi kateedri juhataja;
KAIDO HÄÄL, ehitusteaduskonna prodekaan;
AVROM JASMAN, tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedri vanemõpetaja;
HELE JOONASE, personaal-pensionär;
TIT KAPS, põlevkivikeemia ja sünteetilise probleemilaboratooriumi juhataja;
GUNNAR KIIVET, töökaitse kateedri juhataja;
EDGAR KOGEMAN, üldteoreetilise õppeainete teaduskonna dekaan;
VLADIMIR KOZLOV, poliitilise ökonomia kateedri professor;
KUNDER KULLI, poliitilise ökonomia kateedri juhataja;
HEINO LEPIKSON, teadusprorektor;
HEINO LEVALD, kaugõppe teaduskonna prodekaan;
ARNOLD LUKS, filosoofia kateedri dotsent;
TEODOR LUTSKOVSKI, TI-91 üliõpilane;
MIRHAIL MATSKIN, LS-97 üliõpilane;
TIINA PALUMÄGI, KO-71 üliõpilane;
TOIVO PAPPAL, masinaelementide kateedri assistent;
VALTER PERTEL, NLKP ajaloo kateedri dotsent;
YLEEN PUPP, üldtehnilise teaduskonna vanemmetoodik;
VALDA RISTNA, keelte kateedri vanemõpetaja;
LEMBIT ROOSIMÜLDER, peenmehaanika kateedri vanemõpetaja;
HEINO ROSS, õhtuse teaduskonna dekaan;
JURI SARANDI, konstrueerimis-eksperimentaalosakonna projekti mekonstruktor;
VLADIMIR SEGERKRANTZ, autoteede kateedri juhataja;
TOIVO SIKK, LA-91 üliõpilane;
BORIS TAMM, õhtu- ja kaugõppeprorektor;
ULJAS TAMM, elektroonika kateedri dotsent;
KARL TIHASE, graafika kateedri juhataja;
EDA TIHKAN, OTO laboratooriumi vaneminsener;
HUGO TIISMUS, õppeprorektor;
JAAAN TOMSON, elektrijaamite kateedri dotsent;
NIKOLAI TSELOKOMPETS, poliitilise ökonomia kateedri vanemõpetaja;
ENDEL UUS, keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride kateedri dotsent;
ALEKSEI VARKKI, üldtehnilise teaduskonna dekaan;
KUULO VIMMSAARE, filosoofia kateedri juhataja.

Rektor
BORIS TAMM

Suursündmused kogu meie maa elus on omamoodi versta-postideks meie igapäevases töös ja selle hindamises. Lähnevate pühade — Suure Oktoobri 60. aastapäeva künnisel — palusime TPI tänase tegevuse kommentaare rektor — akadeemik professor **BORIS TAMMELT**.

♦ Mis väärab Teie arvates eriti märkimist kõrgkooli kahel põhitugevusala — õppe- ja teadustöös — läheneva tähtsündmuse eel TPI-s?

Meie riigi uue põhiseaduse 45. paragrahv fikseerib meie kodanike õiguse haridusele. Selgelt on põhiseaduses sätestatud tasuta haridus kõigis haridusliikides, hariduse arendamine seonduvalt elu ja tööga, kaug- ja õhtuõppe arendamine, stipendiumid, heade tingimuste loomine iseõppimiseks. Põhiseadus kui tähtis dokument loob kindla aluse ka kõrghariduse edasiarendamisele meie maal.

Möödunud õppeaasta oli TPI-le igati edukas. Ajalehes on juba leidnud märkimist, et õppe edukuse protsent (91,3) oli TPI kõigi aegade kõrgeim. Meie ülesanne on hea seista selle eest, et see näitaja ei langeks. Tahaksin lisada, et sellise tulemuseni ei jõutud mitte ühe või paari teaduskonna eriti hea töö tõttu. On rõõm tõdeda, et viimastel aastatel hakkab erinevate teaduskondade tase ühtlustuma, et meil pole enam «puna-seid laternaide».

Õppimise edukus oleneb muudugi suurel määral sellest, kui hästi osatakse õpetada. Üliõpilaste hindend peegeldavad eelkõige seda, kuidas nad on omandanud mitte teadmisi absoluutselt, vaid just neid teadmisi, mida neile pakutakse. Kui õige lühidalt iseloomustada meie õppejõudude kaadrit, siis ütleksin: päris hea! Meie õppejõud on võimelised igati vastutama spetsialistide koostööst eest ajakohasel tasemel. See aga ei tähenda, et me ei peaks sümboliliselt õeldes iga päev ja iga tund hoolitsemata õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmise eest. Nagu hästi teada, on meil liiga vähe teaduste doktoreid. Peame

Pidupäev läbi argipäevade

endalä aru andma ka sellest, et me kõik vananeme, et paljud väga populaarsed ja andekad õppejõud siirduvad pensionile. Seepärast peavad meie noored õppejõud tegema tõsist teadustööd, omandama vanemate kolleegide kogemusi. Sellele küsimusele oleme just tänava jär-sult suuremat tähelepanu hakanud pöörama ja minu arvates on see väga tähtis.

Loomulikult on iga kõrgkooli, sealhulgas ka TPI suureks ülesandeks teaduse edendamine. Ilma fundamentaaluurimisteta ja nende rakendusteta ei saa ette kujutada õppejõudude teadusala kvalifikatsiooni tõusu ja ka üliõpilaste õpetamist.

Märkimisväärseid tulemusi on meil mitmetel teadusaladel. Pühade puhul tahaksin esma-joonel märkida meie ühiskonnateadlasi, kes on andnud oma panuse mitmetesse meie vabariigi ilmunud ühiskonnateaduste aladesse koostööstesse ja monograafiatesse. Häid tulemusi on saavutanud ehitus-teaduskonna professorid Juhan Aare ja Valdek Kulbach ning dots. Raimond Otsman unikaalsete tõstemehanismide alal, prof. Verner Kikas põlevkivi-tuht-portlandtsemendi uurimise alal. Need kõik on head näited sellest, et suurima rahvamajandusliku efekti annavad fundamentaaluuringutel põhinevad rakendused. Nimetan siinkohal veel dots. Ado Kõstneri poolt juhitavat ensüümide uurimise temaatikat, sünteetiliste liimvaikude uurijaid eesotsas prof. Agu Aarnaga ja vanemteadur Karl Kiisleriga (viimatimainitud uurimisgrupi tööd kroonis hiljuti litsentsi müümine Jaapani firmale). Hästi lähevad tööd meie pulbermetallurgia laboratooriumis (juhataja — Priit Kulu), edukad on uurimused turbiinilabade väljatöötamisel dotsent Nikolai Stšeglovi juhtimisel, hästi töötab abarasiivkulumise uurimis-

grupp professor Ilmar Kleisi juhtimisel.

♦ Küllap tuleb kõrgharidusega spetsialistide ettevalmistamisel nagu mistahes teistelgi tööaladel tõdeda: omaette pole võimalik midagi ära teha, sidemetete pidamine on muutunud imperatiiviks?

Loomulikult. TPI oma õppe-, kasvatuse-, teadus- ja ühiskonnatöoga on üks lüli kogu meie maa kõrghariduse süsteemis. Meil on tugevad sidemed vennisvabariikide, Moskva ja Leningradi suuskoolidega, mõ-nede teiste sotsialismimaade suuskoolidega. Teadusuurimise kaudu oleme väga tihedalt seotud vabariigi teaduste akadeemia-ga, aga ka Liidu TA instituutide-ga väljaspool meie vabariiki. Võin liialdamata öeldä, et TPI-l on loomulikult sidemed kõigi meie vabariigi rahvamajandusharudega, kelle probleeme me püüame lahendada ja kes omakorda ka meid aitavad võimalusega kontrollida meie uurimistööde tulemuste õigsust ja aktuaalsust praktikas. Selline tihed side eluga olgu ka edaspidi ka meie eesmärk.

Tuleb märkida, et meie instituudi ühiskondlikud organisatsioonid eesotsas parteiorganisationsiooniga peavad tihedalt sidet rajooni, linna ja kõrgemal-seisvate vastavate organitega. Tänu sellele on meie ühise töö eesmärgid hästi arusaadavad ka meid nii või teisiti juhtivatele organitele. Et oleme suutnud oma kohustusi ja ülesandeid täita, sellest kõneleb ka see, et meie vabariigi Ministrite Nõukogu, EKP Keskkomitee ning teised direktiivorganid on meid viimasel ajal palju aidanud. Loodame, et ka edaspidi suudame ajaga sammu pidada ja anda rahvamajandusele eeskujulike teadmistega tehnilist ja majandusalaal kaadrit.

Üles märkinud
HILLE KARM

AU OKTOOBRILE!

ET EI HÜÜTAKS: «SOS...!»

«Meile, nagu igasse teisegi kõrgkooli, tullakse haridust saada. Et eesmärgini jõuda, tuleb õppida. See on selge nagu ükskordüks ja loomulikult on õppimisega seotu esiplaanil kogu instituudi 7-tuhandelises komsomoliperes,» ütles RPI komsomolikomitee sekretäri asetäitja Igor Rogov. Õpiedukuse üldise näitaja suurendamise üks võimalusi arvas ta olevat komsomoliaktiivi hea õpiedukuse: isiklik eeskuju ja rühma eesotsas seisjate suhtumine määrab palju! Ka RPI-s nagu meilgi on valulasteks esmakursuslased (nad vajavad kohanemiseks vanemate kursuste abi ja tähelepanu!), ent veel murekam olevat RPI-s II kursuse (aasta kõrgkoolis seljataga, tuul peas: oh, küll saab ka edaspidi... aga siis äkki — SOS...!) Appituli jaoks peaks siingi olema isiklik eeskuju, rühma mentaalsust. Õppimisega võrdset tähtsaks või veel enamaks peab RPI komsomol tulevaste tootmisjuhtide aktiivse eluhoiaku kujundamist. Siit edasi jõudsimegi ÜPP-ni. Meil on juba mõnda aega küllalt arvestatava kasuteguriga käibel ÜPP arvestusraamatud. Nagu ütles Igor Rogov, kestavad RPI-s otsingud ÜPP võimaluste maksimaalseks ärakasutamiseks. ÜPP arvestus tehakse atestatatsioonikaartidele (tudengi ühiskondlikku «mina» iseloomustab iga kursusel üks selline kaart, lõpetamiseks koguneb neid viis ja nad annavad ellu astuvale spetsialistile kaasa oma-poolse iseloomustuse).

RPI komsomolikomitee üks vajalikumaid tööloike on šeflöö keskkoollides. Kasutatakse võimalust tutvustada oma instituuti tudengite kaudu, kes juhendavad koollides huvialaringe (on ju reklaami kõikidest võimalustest mõjusaim ja ehe-daim inimese suhtlemine inimesega!) Kahjuks on koollide initsiatiiv vähene, RPI-l pole alati ülevaadet, kust ja kuhu kedagi vajatakse. Nii palus üks kooli lennukimudelite ehitamise konsultanti RPI-st, ilmselt teadmata, et Riias on olemas suur lennukimudelite instituut. Koollide soovide ja instituudi võimaluste koordineerimatus on prob-

● Eriks Kulikovskis. A. Kreilise foto

leemid, mis tulid jutuks ka meie komsomolikomitee šeflöösektori juhataja Pavel Žukovetsiga.

Jutuajamisest Igor Rogoviga veel üks mõte, mis ajendas kõndu paralleelsele tömbama. RPI komsomol on teinud kas just üllatava, aga siiski mitte väga ootuspärase avastuse: eksisteerib nn. viieliste probleem. Väga hästi õppijaist oli konkreetne ühiskondlik ülesanne ainult 30%-l! Kas õppimine puhtalt õppimise pärast? Probleem igatahes on (kas äkki ka meil?), seepärast on RPI komsomolikomitee juurde selle lahendamiseks loodud viiemees-te nõukogu.

MIKS LAUPAPER PEAKS OLEMA ROHELINE,

miks punase värviga assotsieerub tunnete tugevus, võitluslikkus, sära ja kirg, miks mõjub üks värv nii, miks naa... ja teisigi küsimusi (ajaloolisi, psühholoogilisi jt.) ümber võtvide vastab ja esitab oma ÜTÜ konkursi referaadis Eriks Kulikovskis. Tegelikult on ta raadio- ja sidetehnika teaduskonna III kursuse tudeng, huvitub eriti telesaadete kaugjuhtimisest, peale eriala aga on temas ilmselt parasjagu kunstnikku. Nagu ta ise kinnitab, on mere-

vaiguski mitukümmend kollast värvi, sellest võib teha imeasju. Proovinud ta vähemasti on. Ütleb, et tulemuse üle peavad otsustama teised. Eriksil on veel üks hobi ja ettepanek: oma rühma fotoalbum. Hea diplomaandina vaadata, kuidas ekuna välja nägid ja hea kunagi dotsendi või doktorina tudengipõlve meelde tuletada.

MIDA TEEB RPI TUDENG, KUI TA EI ÕPI EGA MAGA?

Puhkab, kõlab loogiline vastus. Kuidas? järgneb samaväi ne küsimus. RPI pakub ü võimalusena Üliõpilasklubi Klubi ruumipuuduse all ei ke nata — selles veendum, kui san Riia vanalinnas ühe go stiilis kiriku uktsel ja silmitsi konsertaulaks improviseerit suurt kirikuruumi. Mulje p kõige parem: kõle, hubasemu võiks siin minna peale põh likku ümberkujundust, see (nõuab üsna soliidseid su masid. Klubi juhataja A Berzina ja kunstiline juht l lita Bredermane kinnitavad --

dasama, hakkavad nagu ühest suust kiitma TPI-s nähtut ja meie Üliõpilasklubi noort ja energilist juhti (olgu need sõ nad siinkohal Olavi Pihlamäele edasi antud). Tundus tõepoo lest, et meie taidlejaid teatakse Riia PI-s hästi ja ka huviala-klubide tegevusest oleme naab ristet tõenäoliselt samm eespool. Ent lisagem riialaste üllatavad plusspooled. Kõigepealt: insti tuudis kõige populaarsem taid luskollektiiv on puhkpilliorkester! Konservatooriumi õppejõu Hermans Eglitise käe all on jõutud nii kaugemale, et sugugi aga oskajad ei võeta pilli puhu ma — orkestrisse lihtsalt ei mahu! All fuajees püüdis pilku kuulutus: draamastuudio Vik tors Jansoni juhatusel kuulu tab järjekordse vastuvõtu. Na gu kuulsin, tahab klubi kevad semestril korraldada tehnika- kõrgkoolide draamagruppide ülevaatus. Lubati kutsuda ka TPI-d... Võib-olla saame siis lõkkeks vajaliku sädeme?

Lisagem veel, et veebruaris esineb Tallinnas RPI akadeemiline meeskoor «Gaudamus», väga tugev kollektiiv RPI tant suansambli «Vektors» kõrval — mõlemad seni kõiki üliõpilas laulupidusid ilmestanud.

● Paraadmundris puhkpilliorkester.

R. Henčelise foto

«OO! TE SOOVITE SPIK RIT? AGA PALUN!»

... ja ihaldusväärse asjakese ulatabki salapärase metallist käsi. Roboti oma... «Ei», naerab RPI tööstus protsesside mehhaniseerimise ja automatiseerimise kateedri juhataja Peteris Sleide. «Nii val lalutud programme meie oma «las teid» sisse ei sõdda».

Aga robotitega tegeleb ka teeder tõepoolest. Selgub, et on täiesti võimalik valmistada keeruka konstruktsiooniga robotikäsi, mis oleksid vastavalt neisse õpetatud programmile võimelised tegema lihtsaid lii gutusi. Sellised robotid pole jäänud ainult paberile ega laborisse: nad töötavad edukalt Riia VEF-is, olles võimelised paigutama üht eset teise paika, asendama inimesi üksluisel konveieril või tegema inimese eest rasket füüsilist tööd. Kateedri uurimistööd on näidanud, et tootmisprotsesside automati seerimisest üksi on teaduse ja tehnika progressiks vähe: auto matiseeritakse suhteliselt aeg laselt. Robotikäed aga sünnivad kiiremini ja lubavad seega õige paljutõotavat tulevikku.

10 KÕRGKOOLI, 46 TUHAT ÜLIÕPILAST, 121 ERIALA

See on kõrgharidus Lätimaal. Kui sobivaid arve veelgi lisa da, siis:

4623 õppe- ja teadustöötajat (sealhulgas 11 akadeemikut ja TA korrespondentliiget, 172 teaduste doktorit), rohkem kui 300 kateedrit, kes tegelevad teadustööga, enam kui 450 asutust ja organisatsiooni (nelst 220 Läti NSV-s), kes kõrgkoolide uurimusi tarbivad.

Et kus need arvud leida olid? Riia PI aulas, Oktoobri juube lile pühendatud näitusel, kus olid esindatud Läti kõik kõrgkoolid. Jõudsin vaatama just näituse avamise ajaks, seetõttu nägin peale väljapanekute eneste ka veel hulka-hulka rahvast, kaamera- ja mikrofo niinimesi, sõnaga: oli tegemist Läti kõrghariduse omamoodi suursündmusega. Iga väljapanekut tutvustas näituse emb leemiga lehekesel ammendav annotatsioon, mõeldud nii uudistajatele kui asjasse ligemalt pühendatuile. Näitus tervikuna oma korrektsuse ja põhjalikkuse ning ühtlase kujundusega oli muljekas, pani seekordsetel kohtumistel Riias «i»-le punkti ja mõtteisse küsimuse: miks mitte ka meil?

Tänane Budapesti Tehnikaülikool

◆ Budapesti Tehnikaülikooli õppejõud, töötajad ja üliõpilased tähistavad aktiivselt Suure Sotsialistliku Oktoobrerevolutsiooni 60. aastapäeva ◆

Meie 32 aastat tagasi vabanenud kodumaa tähistab igal aastal väarikalt Suure Sotsialistliku Oktoobrerevolutsiooni aastapäeva. See pidupäev on meile südamelähedane, sest maailma esimesele proletaarsete revolutsioonile järgnes ju vahetult küll lühikese elueaga, kuid siiski kuulsusrikas Ungari Nõukogude Vabariik.

On saanud traditsiooniks, et aastapäeva ei pühitseta mitte sõnadega, vaid tegudega. Käesoleval juubeliaastal käib töö tavalisest veelgi suurema hooga. Üle 30 tuhande töötajaga

Csepeli Metallikombinaat, mis on ühtasi riigi suurim ettevõtte, alustas revolutsiooni aastapäeva auks just kvaliteedi parandamisele suunatud sotsialistlikku võistlust. Sellega ühinesid riigi kõik ülejäänud ettevõtted. Praegu ei ole meil ühtegi allasutust, ühtegi töötajat, kes ei osaleks pidupäeva tähistamise üritustel. Ülikooli majandusosakonnale alluvad tööbrigadid pidasid kogu 1977. a. omavahe list sotsialistlikku võistlust, tänu millele paranesid tunduvalt õppe- ja uurimistöö tingimused.

Aastapäeva tähe all alustab tööd marksismi-leninismi kateedrite ühine teaduslik konverents, millest võtavad osa ka vennalike sotsialismimaade üli-

koolide esindajad. Istungitel arutatakse aktuaalseid ideoloogilisi probleeme.

Ühiskonnateaduste konverentsi teemaks on erialaste loengute osa üliõpilaste maailmavaate kasvatamisel.

Novembris toimub ka ülikooli noorte õppejõudude teaduslik forum. See on uus üritus, kus sõna võivad võtta vaid kuni 30-aastased õppejõud, kes muudel konverentsidel on tavaliselt sunnitud rahulduma kuulaja osaga.

Kõik ühiskondlikud organisatsioonid on välja töötanud omad aastapäeva tähistamise kavad. Käesolevas lühiaartlikul on muidugi võimalik rääkida vaid mõnedest neist. Ungari-Nõukogude Sõprusühing organiseerib näituse ja vene keele

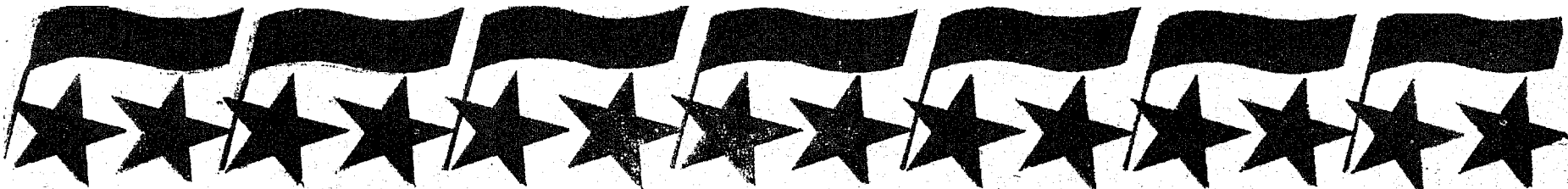
tundmise võistlusi. Ungari Kodumaa Kaitse Liidu ülikooli osakond korraldab laskevõist luse, millest võtavad osa ka tippsportlased. Üksteise järel toimuvad teaduskondade spordipäevad. Viimastest osavõtjaid on sel aastal tavalisest tunduvalt rohkem ja nii mõnestki teaduskonnast on väljas peaaegu tuhat õppejõudu ja üliõpilast. Võistluste lõppakordiks on jalgpallimatš, kus kohtuvad üli kooli parteikomitee ja rektoraadi esindajatest moodustatud meeskonnad.

Ungari Kommunistliku Noorsooühingu program on eriti rikkalik. Tema kavandatud üri tuste hulgast võiks esile tõsta võistlust «Kes mida teab». Osa võtab siin praktiliselt iga üliõpilane. Võistluse teemaks on

revolutsioon, NSV Liit ja teised sotsialismimaad ning progressiivsed organisatsioonid kogu maailmas.

Kõigi meie ürituste mõte — Suure Sotsialistliku Oktoobrerevolutsiooni aastapäev on kogu progressiivse inimkonna ja ka meie sotsialistliku kodumaa suur pidupäev. Kasutan jubust, et Budapesti Tehnikaülikooli nõukogu, parteikomitee, ühiskondlike organisatsioonide, aga samuti kõigi töötajate ja üliõpilaste nimel anda edasi palav tervitus Tallinna Polütehnilise Instituudi kõigile töötajatele ja üliõpilastele.

Budapesti Tehnikaülikooli parteikomitee sekretär VILMOS THERNESZ

«KULJU SELE»

Leninliku Komsomoli preemia

Valitsuse telegramm. Moskva, 31. 10. 11. Tallinna Polütehniline Instituut

Eesti NSV teeneline rahvatantsu-ansambel «Kuljus»

Lugupeetud seltsimehed! Õnnitleme südämlikult Leninliku Komsomoli preemia omistamise puhul. Märgime sügava rahuldustundega, et selle kõrge autasu pälvitsite Suure Oktoobri 60. aastapäeva künnisel. Soovime uusi loominguilisi võite, tugevat tervist ja õnne. Teinigu teie looming alati noore põlvkonna kommunistliku kasvutamise õilsat eesmärki.

ÜLKNÜ KK I sekretär B. PASTUHOV

ÕNNITLEME TUBLISID KULJUSLASE! TPI KOLLEKTIIV

Eeskujuliku töö eest ametiühingus ja sooses Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 60-nda aastapäevaga autasustas TPI a/u komitee oma aukirjaga järgmisi õppejõude, teenistujaid, üliõpilasi: Kiira Vennikas, Tiiu Jõgi,

Uno Purru, Anna Koemets, Natalja Varennikova, Maret Mikkal, Ivar Märton, Aksel Jürgenon, Karin Koppel, Maimu Jagunova, Gunnar Kiivet, Marta Sõnno, Silvia Hiibus, Volde-ma Maasik, Mari-Anne Laane, Malle Pärna, Marieta Laheäär.

Parteiorganisatsiooni üldkoosolek

Reedel, 28. oktoobril toimus TPI parteiorganisatsiooni üldkoosolek. Põhiettekanne oli parteikomitee sekretäriilt AADU TALTSILT. Põhjalikult ja analüüsivalt kõneles ta instituudi parteiorganisatsiooni tegevusest oktoobris 1975 toimunud aruandlus-valimiskoosolekule järgnenud ajavahemikul. See aeg on olnud rikas üldriiklikest ja rahvusvahelistest tähtsündmustest, kohustades instituudi kommunistide andma oma parim täitmaks kõrgkooli põhiülesannet: kõrge kvalifikatsiooniga ja kommunismiehitajale omaste ideelis-poliitiliste veendumustega spetsialistide ettevalmistamist.

ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ tõhustamiseks on kasutusele võetud mitmed meetmed (selgitustöö keskkoolilõpetajate hulgas töstmaks nende huvi tehnilise hariduse vastu, vabariigi ettevõtete huvitatud oma ala noortest spetsialistidest, ettevalmistusosakonna osatähtsuse suurendamine, tehniliste õppevahendite laiendamise kasutamise, õppetöö, meetoodika täiustamine jms.) Meetmete õigsus peegeldub tulemustes: õppe- ja kasvatustöö protsent (91, 3) küübib NSV Liidu teiste tehniliste kõrgkoolide tasemeni. Ent täielikuks rahuloluks pole alust (õpi- ja töötajate osatähtsuse suurendamine, tehniliste õppevahendite laiendamise kasutamise, õppetöö, meetoodika täiustamine jms.) Meetmete õigsus peegeldub tulemustes: õppe- ja kasvatustöö protsent (91, 3) küübib NSV Liidu teiste tehniliste kõrgkoolide tasemeni. Ent täielikuks rahuloluks pole alust (õpi- ja töötajate osatähtsuse suurendamine, tehniliste õppevahendite laiendamise kasutamise, õppetöö, meetoodika täiustamine jms.)

TEADUSTUUST kõneldes märkis A. Talts uurmistöö teematika koostöötajate, tulemuste juurutamisest saadud efekti (1976. a. 8,14 milj. rubl. mis ületas uurimistööks tehtud kulutused 2,9 korda.) 17 tööd on eksponeeritud NSV Liidu toimunud näitustel, 10 välisriikides. Suurt tähelepanu on pööratud üliõpilastele.

IDEOLOOGIATUUS on lähitud instituudi ideoloogiatöö perspektiivplaanist NLKP XXV kongressi otsuste elluviimiseks ning üliõpilaste kommunistliku kasvatuks ja ÜPP programmeerimiseks. Kogu õnneaikaks.

Edu võib täheldada õppetöö tulemustes ühiskonnateadustes (keskmine hinne üle 4), ka õppe-metoodiline tase on teaduskonnas hea.

Ideoloogiatööd on parteikomitee pidevalt arutanud, on kuulatud ära ehitus-, mehaanika- ja elektroautomaatikateaduskonnad, lähemal ajal kuulatakse ära elektroenergeetikateaduskonna parteibüroo.

Suurt tööd instituudi õppejõudude ja töötajate ideelis-poliitilise taseme tõstmisel teeb Marksismi-Leninismi Ülikooli TPI teadusliku kommunistliku osakond, instituudis tegutsev parteiharidussüsteem tervikuna. Oktoobris alustas tööd 34 seminarit, kus osaleb 900 inimest.

Ideoloogiatöö tähtsate löikudena nimetas parteikomitee sekretär instituudi ajalehte «Tallinna Polütehnik», näitagitatsiooni, huvialakubisid, rahvaühikoole (viimastes osales moodunud õppeaastal 1164 kuulajat, neist 520 üliõpilast). Edusamme on instituudi taide- ja kolm I järgu diplomit I üliõpilisel taidlusfestivalilt. Ei rahulda aga üliõpilaste osakaal taidlejate seas (vaid 51%).

Käesoleva aasta jaanuaris võttis parteikomitee vastu ürituste plaani Oktoobrirevolutsiooni juubeli väärakaks ettevalmistamiseks ja tähistamiseks. Selle põhjal on toimunud mitmed üritused, keskseim neist teaduslik-teoreetiline konverents.

Üksikasjalikult analüüsis parteikomitee sekretär instituudi komsomoli, ametiühingu, Spordiklubi, vabatahtliku rahvamaleva ja rahvakontrolli tegevust.

Koosoleku sõnavõtjate hulgas olid rektor akad. prof. B. Tamm, ühiskonnateaduste teaduskonna dekaan H. Tiido, dots. R. Otsepp, üliõpilased L. Pihela ja T. Saal, dots. N. Stäglev.

Täiendavatel parteikomitee valimistel valiti komitee nuteks liikmeteks B. G. Tamm, R. Otsepp, V. Aru, E. Rõigas, I. Mihelson, G. Hazak.

Suur Oktoober ja sotsialistliku revolutsiooni üldised seaduspärasused

60 aasta jooksul pärast Oktoobrirevolutsiooni on kapitalismi süsteemist välja langenud ja sotsialismi teele asunud 15 riiki. Sotsialism on ühe maa raamidest välja kasvanud maailmasüsteemiks ja muutunud inimkonna saatust määravaks jõuks.

Marksism-leninism lähtub sellest, et hoolimata konkreetsete tingimuste ja rahvuslike traditsioonide erinevusest on kapitalismilt sotsialismile üleminekul eri maades peale spetsiaalsete seaduste ühised üldised seaduspärasused. Niisuguste üldisteks põhijoonteks sotsiaalpoliitilisel alal on:

• Töörühade juhtimine töölisklassi poolt, kelle tuumikuks on marksistlik-leninlik partei.

Marx ja Engels, kes esimesena avastasid ühiskonna arengu seaduspärasused, tõestasid, et erinevalt orjandusliku, feodaalse ja kapitalistliku korra tekkimisest ning arenemisest ei teki ega arene sotsialistlik kord stiihiliselt. Sotsialistlikud tootmissuhted tulevad alles teadlikult luua pärast ekspluateerijate käest poliitilise võimu võtmist. See võib tegelikkuseks saada ainult sel juhul, kui töölisklassi ja temaga liitunud teisi ühiskonna töötajaid juhib marksistlik-leninlik partei, kes erinevalt teistest parteidest ei raja oma tegevust soovunelmatele, vaid teaduslikule teooriale, mis võimaldab töörühade hulkade õigesti tegutseda.

• Proletaarse revolutsiooni läbiviimine ühes või teises vormis ja proletariaadi diktatuuri kehtestamine ühes või teises vormis.

Poliitilise võimu võtmine kodanluse käest töölisklassi kätte ja kapitalistliku eraomanduse asendamine sotsialistliku ühiskondliku omandusega on seotud

ekspluateerivate klasside ja ühe inimese teise poolt ekspluateerimise ning rõhumise likvideerimisega. Kõik see on suur revolutsiooniline protsess.

Ei ole olnud ega saa olla sellist maad, kus ekspluateerivad klassid oleksid ise asunud enast likvideerima. Igal pool on nad avaldanud revolutsioonilistele ümberkujundustele raevukat vastupanu. Seepärast on sotsialistliku revolutsiooni läbiviimiseks ja kukutatud klasside vastupanu mahasurumiseks vaja kõikjal tugevat töörühade võimu töölisklassi juhtimisel ehk teisiti öeldes proletariaadi diktatuuri.

• Töölisklassi liit talurahva põhihulkade ja töörühade teiste kihidega.

«Proletaarne revolutsioon ei ole võimalik töörühade määratu suure enamuse poolehoidu ja toetuseta oma avangardile, proletariaadile,» märgib V. I. Lenin. «Tööliliste ja talupoegade liit on küll raskesti teostatav, kuid on igal juhul ainukeseks võitmatuks liiduks kapitalistide vastu.» Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon ja sotsialistlikud revolutsioonid rahvademokraatia maades kinnitasid täielikult seda seaduspärasust.

• Rahvusliku rõhumise likvideerimine ning võrdõigustlikkuse ja vennaliku sõpruse kehtestamine rahvaste vahel.

Rahvusküsimuse kui klassivõitlusele allutatud küsimuse saab lahendada ainult sotsialistliku korra tingimustes. Ekspluateerivate klasside ja ekspluateerimise likvideerimisega rahvuse raamidest variseb kokku ka vastastikune vaen rahvuste vahel, kes saavad mitte ainult juridiliselt, vaid ka tegelikult vabadeks ja võrdõiguslikeks.

• Sotsialismi saavutuste kaitsmine välis- ja sisevaenlaste eest.

Ei ole sellist sotsialistlikku maad, kus reaktsioonilised klassid poleks revolutsioonilistele ümberkujundustele mingit vastupanu osutanud ning imperialistlikud riigid püüdnud sotsialistlikku korda kas avaliku agressiooni või «vaikse kontr-revolutsiooni» teel kukutada. Alles paar aastat tagasi tehti lõpp Ameerika imperialismi agressioonile Vietnamis. Seepärast on sotsialismi saavutuste kaitsmine iga sotsialistliku revolutsiooni püha kohus.

• Antud maa töölisklassi solidaarsus teiste maade töölisklassiga — proletaarne internationalism.

Ilma kõigi maade tööliliste jõupingutuste ühendamiseta ühise vaenlase — maailma kodanluse vastu, ei saa uut ühiskonda üles ehitada ja seda kaitsa kapitalismi rünnaku vastu.

• Majanduses on sotsialistliku revolutsiooni üldisteks seaduspärasusteks:

+ Kapitalistliku omanduse likvideerimine ja põhiliste tootmisvahendite ühiskondliku omanduse kehtestamine.

+ Põllumajanduse järkjärguline sotsialistlik ümberkujundamine.

+ Rahvamajanduse plaanipärane arendamine.

• Ideoloogia ja kultuuri alal on üldiseks seaduspärasuseks suurearvulise intelligentsi loomine, kes on ustav töölisklassile, töötavale rahvale ja sotsialismi üritusele.

Ükskõik missuguses vormis ühe või teise maa üleminek kapitalismilt sotsialismile ka ei toimuks, allub see ikkagi kindlatele üldistele seaduspärasustele, millest mööda minna ei saa. Maailma kommunistliku liikumise teooria ja praktika 129 ning sotsialismi ja kommunismi ehitamise praktika 60 aasta jooksul on seda täielikult kinnitanud.

SIRJE MERESAAR, TIIA RANDOJA, TP-31

□ TPI teaduslikul konverentsil 17. oktoobril esitatud ettekande põhjal: «Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon ja sotsialistliku revolutsiooni üldised seaduspärasused».

RAAMATU UUDISEID

1. Eesti-inglise-saksa-vene infotehnoloogia. Andmetöötlus, arvutustehnika, dokumendid, infootsing, infosüsteemid, programmeerimine, raamatukogundus. Koost. U. Agur, A. Ariste, H. Johani, R. Kull, I. Pärtelpeeg, H. Saari. Tln., «Valgus», 1977. 278 lk. Kirj. nimest. lk. 276-278.

2. Англо-русский толковый словарь по вычислительной технике. Под ред. акад. Э. А. Якубайтиса. Рига, «Зинада», 1977. 504 с.

3. Научная организация учебного процесса и программное обучение в высших учебных заведениях. М., 1977. 27 с. (НИИВШ. Реф. информация).

4. Некоторые вопросы организации и методики работы научного студенческого кружка. М., 1977. 31 с. (НИИВШ. Экспресс-информация).

5. Некоторые показатели эффективности научной деятельности вузов Москвы. М., 1977. 27 с. (НИИВШ. Экспресс-информация).

6. Определение содержания и формирование учебных планов высших учебных заведений. М., 1977. 36 с. (НИИВШ. Экспресс-информация).

7. Простейшие средства управления процессом обучения. Тула, 1976. 84 с.

Содерж.: Я. А. Рожнев, Проблемы управления обучением. — К. М. Кудрявцев, Оснащение учебной аудитории вуза комплексом технических средств обучения.

Tänaise lehe kujundanud ANNA VANAORM

Vastutava toimetaja asetäitja E. TONISMÄE

«Таллинский политехник». Редакция парткома, ректора, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükkikoda «Uhiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Hind - 2 kop.

MB-07484.

Tellimuse nr. 1893.

Toimetuse aadress: Tallinn 200026, Ehitajate tee 5, V korpus, tuba 410, tel. 532-723

